



Swedish Consumer Agency
Consumer Ombudsman



NEYTENDASTOFA
Icelandic Consumer Agency



18. april 2024

Nordisk standpunkt om brug af udsagn om klimakompensation i markedsføringen

Flere virksomheder bruger udsagn om, at produkter og tjenesteydelser er ”klima-neutrale”, ”klimakompenserede”, ”CO₂-udlignede” eller lignende. I 2023 forbød den svenske *Patent- och marknadsdomstolen* en mejeriproducent at bruge udsagnet ”netto nul klimaafttryk” og andre lignende udsagn, fordi de var egnede til at give forbrugeren indtryk af, at produktet ikke havde nogen klimapåvirkning, eller at klimapåvirkningen var blevet fuldt kompenseret, selv om det ikke var tilfældet.

Ifølge de nordiske forbrugermyndigheder bør principperne i dommen fra den svenske *Patent- och marknadsdomstolen* tages i betragtning af alle virksomheder, der benytter udsagn om klimakompensation i deres markedsføring målrettet forbrugere. Dommen fastslår, at det er svært for virksomheder at dokumentere sådanne udsagn i henhold til direktiv 2005/29/EF om urimelig handelspraksis, der er implementeret i de nordiske lande.

Derfor opfordrer de nordiske forbrugermyndigheder virksomhederne til at gennemgå deres markedsføring. I stedet for at bruge generelle udsagn om klimakompensation, som de fleste virksomheder vil have svært ved at dokumentere rigtigheden af, bør virksomhederne beskrive de konkrete tiltag, de foretager, f.eks. at binde kuldioxid.

Baggrunden

I 2021 lagde den svenske Forbrugerombudsmand sag an mod en mejeriproducent, som anvendte udsagnet ”netto nul klimaafttryk” i sin markedsføring.

Ifølge den svenske Forbrugerombudsmand var udsagnet vildledende, da det gav forbrugerne indtryk af, at produktet ikke havde nogen miljø- eller klimapåvirkning; hverken før købet, på købstidspunktet eller efter købet – hvilket mejeriproducenten ikke kunne dokumentere.

Afgørelsen

Den svenske *Patent- og marknadsdomstolen* vurderede at udsagnet gav forbrugerne indtryk af, at produktet ikke havde nogen klimapåvirkning, eller at klimapåvirkningen var blevet fuldt kompenseret. Dette skulle mejeriproducenten dokumentere, for at udsagnet ikke var vildledende.

Mejeriproducenten havde investeret i klimakompensation, f.eks. i skovrejsnings- og skovbevarelsesprojekter. Mejeriproducentens beregning af kompensationen var baseret på Global Warming Potential med en tidsperiode på 100 år (GWP 100), som er den mest anvendte måling for klimakompensationsprojekter. Denne beregningsmetode medfører, at det forventede resultat først kan nås 100 år efter den første udledning. Det kræver dog, at projektet fortsætter med at have en klimaeffekt i en periode på 100 år.

Den svenske *Patent- og marknadsdomstolen* fandt, at mejeriproducenten ikke havde dokumenteret, at projekterne ville eksistere de næste 100 år, selv om projekterne var certificeret i henhold til en etableret standard med garantier på 20 og 30 år.

Derudover fandt retten, at der var flere usikkerheder i forbindelse med blandt andet beregningerne og projekternes permanens.

Retten udtalte, at en gennemsnitsforbruger ikke kunne gennemskue, at det forventede resultat først kunne nås om 100 år. Mejeriproducenten kunne ikke dokumentere udsagnet i henhold til direktiv 2005/29/EF om urimelig handelspraksis, der er implementeret i svensk lovgivning.

Markedsføringen var derfor vildledende, og retten forbød mejeriproducenten at bruge lignende udsagn.

Næste skridt

De nordiske forbrugermyndigheder har kompetence til at håndhæve forbrugerbeskyttende lovgivning, herunder brug af klima- og miljøudsagn i markedsføring rettet mod forbrugere.

På linje med dommen fra den svenske *Patent- og marknadsdomstolen* anerkender de nordiske forbrugermyndigheder vanskelighederne ved at dokumentere udsagn om klimakompensation i henhold til direktiv 2005/29/EF om urimelig handelspraksis.

Udover den manglende permanens, er der andre usikkerheder forbundet med klimakompensation, såsom risikoen for dobbelttælling og manglende additionalitet. Derfor opfordres virksomheder til at gennemgå deres udsagn om klimakompensation.

De nordiske forbrugermyndigheder kan iværksætte håndhævelsesforanstaltninger for at sikre, at sådanne udsagn om klimakompensation er i overensstemmelse med lovgivningen.